

ПОСТІЙНЕ ПОСИЛАННЯ

<https://www.gewerkschaft.berlin/uk/>

%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B3/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F-1927-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%96/vcvyzzht

PDF СТВОРЕНО

13 жовтня 2026 р., 06:58 CEST

Підтримка і обов'язок: від страхування на випадок безробіття 1927 року до базового забезпечення

Gewerkschaft Underdog · Версія 1.0 · 10 жовтня 2026 р.

У 1927 р. з'явилося право на допомогу з безробіття. Як відтоді пов'язували виплати й обов'язки — аж до Нового базового забезпечення 2026 р.

Хто втрачає роботу, той у Німеччині з 1927 р. має юридично закріплене право на підтримку. Тоді це було новим, і від самого початку було пов'язане з обов'язками. Відтоді питання про те, скільки підтримки надається і чого за неї можна вимагати, знову й знову отримувало нові відповіді, востаннє — з Новим базовим забезпеченням (Neue Grundsicherung), яке з липня 2026 р. поетапно набирає чинності. Цей допис простежує ці лінії від 1927 р. до сьогодні.

Страхування на випадок безробіття 1927 року

Юридичне право замість милостині

До 1927 р. безробітні залежали від громадської допомоги бідним або від кас взаємодопомоги профспілок. Після Першої світової війни існувала державна допомога безробітним, але не було права, на яке можна було б посперитися.

16 липня 1927 р. Райхстаг значною більшістю ухвалив Gesetz über Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung (закон про посередництво у працевлаштуванні та страхування на випадок безробіття). Він створив страхування на випадок безробіття як четверту гілку соціального страхування, поряд із медичним, нещасних випадків і пенсійним страхуванням. Хто ставав безробітним не з власної волі і був працездатним та готовим працювати, той уперше отримував юридично гарантоване право на підтримку.

Gewerkschaft Underdog e.V.

Поштова адреса: Ehrenbergstraße 16a,
Scanbox #12300, 10245 Berlin

Реєстр об'єднань VR 42624 B

Дільничний суд Шарлоттенбург

info@gdog.pro

www.gewerkschaft.berlin

© 2024–2026 Gewerkschaft Underdog,
Берлін, CC BY-ND 4.0

Політика конфіденційності:
[gewerkschaft.berlin/uk/](https://www.gewerkschaft.berlin/uk/)
конфіденційність

Умови користування:
[gewerkschaft.berlin/uk/умови-використання](https://www.gewerkschaft.berlin/uk/умови-використання)

Машинний переклад. Чинним, якщо взагалі, є лише німецький текст.

Внески і самоврядування

Страхування фінансувалося внесками в розмірі не більше трьох відсотків заробітної плати, порівну від працівників і роботодавців. Його носієм стала Райхсуправа з посередництва у працевлаштуванні та страхування на випадок безробіття — орган із самоврядуванням, у якому засідали представники працівників, роботодавців і держави. Посередництво у працевлаштуванні та підтримка опинилися таким чином в одних руках. Цей зв'язок визначає страхування на випадок безробіття донині.

Крах під час кризи

Страхування будували для часів нормальної кон'юнктури. Його кошти, за викладом Німецького історичного музею, були розраховані щонайбільше на 1,4 мільйона безробітних. Зі світовою економічною кризою безробіття значно перевищило цю цифру і в лютому 1930 р. перейшло позначку в п'ять мільйонів.

Через питання, як закрити цю прогалину, 27 березня 1930 р. розпався останній парламентський уряд більшості Веймарської республіки — кабінет Мюллера. СДПН хотіла підвищити внески, Німецька народна партія — скоротити виплати. Після цього правили президентські кабінети за допомогою надзвичайних постанов. У жовтні 1930 р. ставка внеску зросла до 6,5 відсотка, водночас доступ до виплат суттєво ускладнили. До січня 1932 р., коли безробітних було близько шести мільйонів, лише трохи менше третини з них отримували виплати від страхування. Решта залежали від кризової допомоги або муніципальної соціальної допомоги.

Федеративна Республіка

Страхування і соціальна допомога

Після 1945 р. страхування на випадок безробіття відбудували. У 1969 р. Arbeitsförderungsgesetz (закон про сприяння зайнятості) замінив закон 1927 р.; з 1998 р. право сприяння зайнятості викладено в Третій книзі Sozialgesetzbuch (Соціального кодексу). Десятиліттями існувало три рівні: допомога з безробіття від страхування, фінансована з податків; допомога для тривало безробітних, розмір якої орієнтувався на попередню заробітну плату, і соціальна допомога як остання страхувальна сітка.

Hartz IV

У 2005 р. допомогу для безробітних і соціальну допомогу для працездатних об'єднали в Arbeitslosengeld II (допомогу з безробіття II), врегульовану в Другій книзі Sozialgesetzbuch і відому як Hartz IV. Виплата орієнтувалася вже не на попередню заробітну плату, а на потребу. Разом із нею з'явилася розгалужена система обов'язків і зменшення виплат у разі порушення обов'язків.

Межа з Карлсруе

Федеральний конституційний суд 5 листопада 2019 р. встановив межі для цих зменшень. Зменшення на 30 відсотків стандартної потреби він за тодішніми даними визнав сумісним із Grundgesetz (Основним законом ФРН) за умови, що у випадках надзвичайної скрути від

нього можна відмовитися. Зменшення на 60 відсотків і повне припинення виплат він визнав несумісними, бо навантаження глибоко зачіпає гарантований основними правами прожитковий мінімум. Повне позбавлення виплат може бути виправданим лише тоді, коли без поважної причини відхилено роботу, яка справді забезпечує засоби до існування і яку можна розумно вимагати виконувати. Суд також заперечив проти жорсткої тривалості в три місяці незалежно від того, чи обов'язок тим часом виконується.

Громадянська допомога і Нове базове забезпечення

У 2023 р. на зміну Arbeitslosengeld II прийшла громадянська допомога (Bürgergeld) з вищим захищеним майном, пільговим періодом для витрат на житло і більшою вагою підвищення кваліфікації. Уже в 2024 р. її знову посилили.

5 березня 2026 р. Бундестаг ухвалив перетворення на Нове базове забезпечення — 321 голосом проти 268, двоє утрималися; Бундесрат схвалив Dreizehntes Gesetz zur Änderung des Zweiten Buches Sozialgesetzbuch (тринадцятий закон про внесення змін до Другої книги Соціального кодексу) 27 березня 2026 р., оприлюднений у Федеральному віснику законів 2026 I Nr. 107. Виплата тепер називається грошовою допомогою базового забезпечення (Grundsicherungsgeld), а зміни з 1 липня 2026 р. здебільшого набирають чинності. Якщо, наприклад, відхиляють пропозиції сприяння, виплату на три місяці зменшують на 30 відсотків; після другого пропущеного візиту до Jobcenter (центру зайнятості) настає зменшення, а в разі повторних порушень обов'язків або недосяжності загрожує повне припинення виплат. Пільговий період для майна скасовано, захищене майно залежить від віку, а посередництво у працевлаштуванні має пріоритет над підвищенням кваліфікації. Чи відповідають нові правила в усіх частинах критеріям 2019 р., є спірним, і їх, імовірно, знову перевірятимуть у суді.

Що залишилося незмінним упродовж десятиліть

Зв'язок виплати і обов'язку

Уже в 1927 р. підтримку отримували лише той, хто був готовий працювати. Отже, зв'язок виплати і сприяння не є винаходом останніх років. Змінилося те, наскільки тісно його пов'язують і що відбувається, коли хтось не виконує обов'язку. Межу для цього сьогодні встановлює Grundgesetz: прожитковий мінімум захищений, а держава має бути здатна обґрунтувати, що скорочення досягає своєї мети.

Ситуація на ринку праці

Так само незмінним залишилося те, що будь-яке правило для безробітних працює лише настільки добре, наскільки дозволяє ринок праці, з яким воно стикається. Страхування 1927 р. було добре побудоване і зазнало краху через кількість безробітних. Обов'язки стати до роботи діють там, де є робота, якої вистачає на життя. Там, де заробітна плата низька, а зайнятість нестабільна, шлях із базового забезпечення часто веде до роботи, яка знову потребує додаткових виплат.

Що це означає для Вас

Якщо Ви отримуєте виплати

Рішення про зменшення мають бути обґрунтованими, і Ви можете протягом місяця подати заперечення. Випадок надзвичайної скрути має бути перевірено, якщо Ви наводите причини. Зберігайте запрошення, рішення та свої відповіді і нотуйте, коли Ви що отримали й надіслали. Рішення, надіслане поштою, вважається оголошеним на четвертий день після передачі на пошту, і з цього моменту спливає строк (§ 37 Abs. 2 SGB X).

Якщо Ви працюєте і все одно отримуєте доплату

Багато людей у системі базового забезпечення працюють. Якщо Вашої заробітної плати не вистачає, варто поглянути на розрахунковий лист: чи виплачується мінімальна заробітна плата, чи оплачуються всі години, чи правильно нараховано відпустку і оплату під час хвороби? Кожен євро, який Ваш роботодавець винен і не сплачує, бракує Вам і зрештою компенсується суспільством.

Підсумок

Законом від 16 липня 1927 р. безробітні в Німеччині вперше отримали юридично закріплене право на підтримку, що фінансувалася з внесків і управлялася самоврядною Райхсуправою. Під час світової економічної кризи страхування не витримало мільйонів безробітних, а через його фінансування у 1930 р. розпався останній парламентський уряд Веймарської республіки. У Федеративній Республіці далі були Arbeitsförderungsgesetz 1969 р., Hartz IV у 2005 р., громадянська допомога у 2023 р. і з 2026 р. Нове базове забезпечення з жорсткішими зменшеннями. Федеральний конституційний суд у 2019 р. встановив, що прожитковий мінімум залишається захищеним і в разі порушення обов'язків. Зв'язок підтримки і обов'язку такий самий давній, як і саме страхування; знову й знову переглядають лише те, як далеко він може сягати.

Цитується як

Підтримка і обов'язок: від страхування на випадок безробіття 1927 року до базового забезпечення, Gewerkschaft Underdog, Fassung 1.0, 10.10.2026, <https://www.gewerkschaft.berlin/uk/%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B3/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F-1927-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%96/vcvyzht, abgerufen am 13.10.2026.>

Ліцензія

CC BY-ND 4.0 — Namensnennung, keine Bearbeitung
